

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **03.08.2026**

İskender

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Son dönemde başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştirak şirketlerinden Ağaç A.Ş. olmak üzere çeşitli belediyeler ve belediye iştirak şirketlerinde çalışan çok sayıda işçinin, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması gerekçe gösterilerek işten çıkarıldığı yönündeki gelişmeler basına ve kamuoyuna yansımaktadır. Özellikle DİSK'e bağlı BTO-SEN üyesi işçilerin bu uygulamalardan yoğun biçimde etkilenmesi, güvenlik soruşturmasının çalışma hakkını ve sendikal örgütlenme özgürlüğünü hedef alan bir araca dönüştürüldüğünü göstermektedir.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ilk defa veya yeniden kamu görevine atanacak kişiler bakımından uygulanmaktadır. Buna rağmen yıllardır aynı işyerinde çalışan belediye ile belediye iştirak şirket işçileri hakkında yeniden ve birden çok sefer olacak şekilde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması, bu işlemler gerekçe gösterilerek iş sözleşmelerinin feshedilmesi, Kanun'un kapsamı ve hukuki dayanağı bakımından ciddi tartışmalara neden olmaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca özel nitelikli kişisel veri olan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kayıtlarının, hukuka aykırı olarak işlenmesi ile erişilmesinin önlenmesi ve bunların muhafazasının sağlanması gerekliliği de aynı Yasa'nın 12. maddesi gereğidir. Ancak, belediyelerde ve belediye iştirak şirketlerinde, gerek hukuka aykırı olarak tekraren olacak şekilde çalışan işçilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kayıtlarına erişildiği ve bunların işlendiği, ayrıca bu verilerin muhafazasının da sağlanamadığı, yine basına ve kamuoyuna yansımış durumdadır.

Öte yandan, iş mahkemelerinde görülen davalarda, fesih işlemlerine dayanak olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce hazırlandığı anlaşılan "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Uygulama Rehberi"ne atıf yapılması, hukuki niteliği ve dayanağı belirsiz bir düzenlemenin işçilerin çalışma hakkını ortadan kaldıracak şekilde kullanıldığı yönündeki kaygıları artırmaktadır.

Çalışma hakkı, sendikal örgütlenme özgürlüğü, kişisel verilerin korunması hakkı ve lekelenmeme hakkına ilişkin bu iddiaların açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İktüzüğün 96'ncı maddeleri uyarınca aşağıdaki soruların içişleri Bakanı tarafından cevaplandırılması istenmiştir.

Bu bağlamda;

1. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketler de dahil olmak üzere, belediyeler ile belediye iştirak şirketlerinde çalışmakta olan işçiler için Bakanlığınız, Valilikler veya Kaymakamlıklar tarafından doğrudan güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılmakta mıdır?

2. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketler de dahil olmak üzere, belediyeler ile belediye iştirak şirketlerinde hali hazırda çalışmakta olan işçilere birden çok defa güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılmasının hukuki dayanağı nedir? Bakanlığınızın, belediyelere yönelik olarak bu yönde herhangi bir genelgesi, talimatı veya görüş yazısı bulunmakta mıdır?

3. Bakanlığınız, valilikler veya kaymakamlıklar tarafından, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketler de dahil olmak üzere, belediyeler ile belediye iştirak şirketlerine güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması gerekçe gösterilerek işçilerin iş sözleşmelerinin feshedilmesine yönelik herhangi bir talimat, yazı, görüş veya liste gönderilmiş midir?

4. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketlerde, güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması sebebiyle işten çıkarılmış olan işçilerin iş mahkemelerinde açmış oldukları davalarda, davalı işveren konumunda bulunan belediyeler ile ilgili belediye iştirak şirketleri tarafından verilen cevabi yazılarda, feshe dayanak olarak "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Uygulama Rehberi"ne atıf yapılmaktadır. Her ne kadar rehber olarak adlandırılmış olursa da söz konusu dokümanın bir iç (uygulama) yönetmeliği olarak işlev gördüğü anlaşılmaktadır. Söz konusu rehberine yönelik olarak, başta 7315 sayılı "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu" ile bu Yasa'ya dayanılarak yürürlüğe girmiş olan "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yapılmasına Dair Yönetmelik" olmak üzere mevcut Yasal düzenlemeler ile Yargısal içtihatlarla uygunluğu açısından Bakanlığınızdan bir görüş alınmış mıdır, herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?

5. Söz konusu "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Uygulama Rehberi" kapsamında, anılan yasal düzenlemeler ile yargısal içtihatlarla uygunluğu konusunda Bakanlığınız tarafından herhangi bir inceleme veya denetim yapılmış mıdır? Yapılmadıysa gerekçesi nedir?

6. Yasal düzenlemelere aykırı olduğu anlaşılan söz konusu "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Uygulama Rehberi"nin yürürlükten kaldırılmasının teminine yönelik olarak, Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış mıdır, bu yönde bir inceleme yapılması düşünülmekte midir?

7. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketlerde, güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması gerekçesiyle ve söz konusu "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Uygulama Rehberi" dayanak yapılarak, son 5 yılda iş sözleşmeleri fesh edilen işçilerin sayısı kaçtır? Bu işçilerden kaç, gerçekten de güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin yasal düzenlemeler kapsamındadır? Bu işçilerin kaç ise bu kapsamda bulunmamasına rağmen anılan Yasa gerekçe gösterilerek haksız yere işten çıkarılmıştır?

8. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketleri bünyesinde, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması gerekçesiyle yapılan işten çıkarmaların büyük çoğunluğunun Ağaç A.Ş. unvanlı iştirak şirkette gerçekleştirildiği bildirilmektedir. Bu iştirak şirket bünyesinde, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması gerekçesiyle kaç işçi işten çıkarılmıştır? Bu işçilerden kaç, gerçekten de söz konusu 7315 sayılı "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu" kapsamındadır? Bu işçilerin kaç bu kapsamda bulunmamasına rağmen anılan Yasa gerekçe gösterilerek haksız yere işten çıkarılmıştır? Bu sayı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bu belediyeye bağlı iştirak şirketleri bünyesinde aynı gerekçeyle yapılmış işten çıkarmaların yüzde kaçına denk gelmektedir?

9. Ağaç A.Ş. unvanlı iştirak şirket açısından, bünyesindeki işçilere yönelik olarak, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birden çok defa yapılmasına ve bu gerekçeyle çok sayıda fesih işlemi gerçekleştirilmesine neden olacak şekilde, Bakanlığınızca tespit edilmiş kritik veya stratejik bir özellik bulunmakta mıdır?

10. Ağaç A.Ş. unvanlı iştirak şirket açısından, güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması gerekçesiyle işten çıkarılmış olan işçilerin büyük bölümünün DİSK'e bağlı BTO-SEN sendikasında örgütlü olduğu ileri sürülmektedir. Buna göre, söz konusu işçilerin kaçının sendika üyeliği bulunmaktadır, bunlardan kaç BTO-SEN sendikasının üyesidir? Güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması gerekçesiyle gerçekleştirilmiş bu fesihlerin sendikal örgütlenme ve faaliyetlerle bağlantılı olup olmadığına yönelik olarak, 6356 sayılı "Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu", 7315 sayılı "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu" ile 5237 sayılı "Türk Ceza Kanunu"nun ilgili maddeleri kapsamında, Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılmış mıdır, bu yönde bir inceleme yapılması düşünülmekte midir?

11. Memuriyete ya da kamu görevine ilk defa veya yeniden atamada yapılması gereken güvenlik soruşturması veya arşiv araştırmasının, yıllardır aynı işyerinde çalışmakta olan işçilere yapılmasının, kişinin rızasına aykırı olarak ve yasal bir dayanak da bulunmaksızın özel nitelikli kişisel verilere usulsüz erişim anlamına geldiği göz önüne alındığında, bu konudaki ihlallerin önüne geçilmesi amacıyla Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış mıdır, bu yönde bir inceleme yapılması düşünülmekte midir?

12. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının belediye işçilerinin çalışma hakkını, iş güvencesini ve sendikal örgütlenme özgürlüğünü sınırlandıran bir uygulamaya dönüştüğü yönündeki değerlendirmelere ilişkin Bakanlığınızın açıklaması nedir? İşçilerin çalışma hakkını ve sendikal haklarını güvence altına almaya yönelik herhangi bir yasal düzenleme hazırlığınız bulunmakta mıdır?